

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. ректора ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

31 серпня 2023 року

“ПОГОДЖУЮ”

Завідувач кафедри
загальної гігієни та екології ЗВО

Ігор СЕРГЕТА

30 серпня 2023 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ГІГІЄНА ТА ЕКОЛОГІЯ

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітній рівень	Магістр стоматології
Освітня програма	ОПП «Стоматологія», 2022
Навчальний рік	2023-2024
Кафедра	Кафедра загальної гігієни та екології
Лектор	д.мед.н., проф. ЗВО Ігор СЕРГЕТА, к.мед.н., доц. ЗВО Станіслав ЛАТАНЮК, к.мед.н., доц. ЗВО Тарас ШЕВЧУК, к.мед.н., доц. ЗВО Лариса ВАКОЛЮК, к.мед.н., доц. ЗВО Оксана ДУДАРЕНКО, к.мед.н., доц. ЗВО Наталія СТОЯН
Контактна інформація	http://vnmu.edu.ua/ кафедра гігієни та екології Україна, Вінниця, вул. вул. В. Стуса, 2.
Укладач силабусу	ас. ЗВО Тетяна ТИСЕВИЧ

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	ОК 20 / дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	2 курс (ІІІ семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	90 годин / 3 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	3 модулі
Структура дисципліни	Лекції - 10 год Практичні заняття - 40 год Самостійна робота – 40 год
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Очна або дистанційна згідно наказу

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність.

Професійна підготовка лікарів за спеціальністю 221 “Стоматологія” не може бути якісною та ефективною без глибокого вивчення профілактичних дисциплін – гігієни і санітарії, екології та епідеміології.

Поширення стоматологічних послуг потребує ознайомлення майбутніх лікарів-стоматологів, а також лікарів, які планують займатись приватною практикою, з санітарно-технічними та санітарно-гігієнічними вимогами до стоматологічних кабінетів різного профілю, засобами профілактики внутрішньолікарняних інфекцій та запобігання несприятливому впливу шкідливих професійних чинників на здоров'я стоматолога.

Тому, підготовка на сучасному рівні лікаря-стоматолога потребує оволодіння фундаментальними знаннями в галузі гігієни та екології, з урахуванням елементів біоетики у практичній діяльності.

Гігієна та екологія як навчальна дисципліна:

1. Базується на вивченні студентами медичної біології, медичної та біологічної фізики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини, основ охорони праці.

2. Закладає основи вивчення студентами факторів навколишнього середовища та їх впливу на загальне та стоматологічне здоров'я людини.

3. Озброює лікаря-стоматолога практичними навичками для здійснення профілактичних заходів, стосовно дотримання здоровою та хворою людиною особистої гігієни, гігієни харчування, побуту, праці, виховання та навчання дітей і підлітків, утримання в належному санітарному стані лікувально-профілактичних стоматологічних закладів, забезпечення радіаційної безпеки пацієнтів та персоналу стоматологічних закладів.

4. Відкриває широкі можливості для формування у майбутніх лікарів-стоматологів профілактичного мислення, озброює їх фундаментальними теоретичними знаннями і практичними навичками, спрямованими на збереження та зміцнення загального та стоматологічного здоров'я.

Це ті основні, але далеко не всі види діяльності лікаря-стоматолога, які потребують знання гігієни та екології людини.

У зв'язку з вищенаведеним, медична освіта повинна сприяти формуванню у молодого спеціаліста-стоматолога не лише клінічного, передусім профілактичного, тобто гігієнічного мислення, розуміння ролі чинників навколишнього середовища та соціальних умов життя у виникненні порушень стану здоров'я та захворювань, обґрунтуванні профілактичних заходів.

Стоматологічне обслуговування населення зумовлює нагальну потребу в глибокому володінні знаннями гігієни, первинної, вторинної та третинної профілактики захворювань та навичками з гігієнічних досліджень.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки: безпеки життєдіяльності, основи охорони праці, анатомії людини, медичної біології, медичної та біологічної фізики, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, фізіології, мікробіології.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Головною метою викладання навчальної дисципліни «Гігієна та екологія» є вивчення теоретичних основ профілактичної медицини, зокрема гігієни та екології, як наук, які є базисом профілактичної складової професійного світогляду фахівця напрямку підготовки професійної кваліфікації «Лікар-стоматолог», освітньої кваліфікації «Магістр стоматології», опанування студентами необхідних знань, умінь, дій, цільових завдань, навичок, які відповідають кінцевим цілям вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту вищої освіти України.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін: патофізіологія, внутрішня медицина, соціальна медицина, громадське здоров'я та інших навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти.

3. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

1. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

2. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

3. Визначати характер лікування стоматологічного захворювання (за списком 2): 3. флюороз, 10. карієс, 22. зміни СОПР при алергійних ураженнях, 23. зміни СОПР при інтоксикаціях солями важких металів, 29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів, 30. захворювання та аномалії язика (десквамативний глосит), 32. хейліти самостійні та симптоматичні, 36. ендемічний флюороз, 38. карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей, 43. алергійні хвороби СОПР, 50. самостійні та симптоматичні хейліти, глосити шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

4. Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2): 3. флюороз, 10. карієс, 22. зміни СОПР при алергійних ураженнях, 23. зміни СОПР при інтоксикаціях солями важких металів, 29. симптоматичні прояви на СОПР гіпо- та авітамінозів, 30. захворювання та аномалії язика (десквамативний глосит), 32. хейліти самостійні та симптоматичні, 36. ендемічний флюороз, 38. карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей, 43. алергійні хвороби СОПР, 50. самостійні та симптоматичні хейліти, глосити на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

5. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

6. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 (Гігієнічне значення навколишнього середовища та	3 семестр 30 год/ 1	Лекції №№ 1-2 Практичні заняття №№ 1-8
---	------------------------	---

методи його гігієнічного дослідження. Гігієнічні основи харчування)	кредит	Теми для самостійного опрацювання №№ 1-5
Модуль 2 (Гігієнічні основи водопостачання. Гігієна і фізіологія праці. Гігієнічні основи діяльності лікувально-профілактичних закладів. Радіаційна гігієна).	3 семестр 23 год/ 0.76 кредитів	Лекції №№ 3-4 Практичні заняття №№ 9-14 Теми для самостійного опрацювання №№ 7-9
Модуль 3 (Гігієнічні основи здорового способу життя та розвитку дітей і підлітків. Військова гігієна.)	3 семестр 15.5 год/ 0,52 кредитів	Лекції №№ 5 Практичні заняття №№ 15-19 Теми для самостійного опрацювання №№ 6

Модуль 1. Гігієна та екологія

Змістовий модуль 1. Гігієнічне значення навколишнього середовища та методи його гігієнічного дослідження. Гігієнічні основи харчування.

Тема 1. Вступ в гігієну та екологію. Гігієнічне значення складових біосфери, фізичних властивостей та хімічного складу повітряного середовища. Гігієнічна оцінка мікроклімату у приміщеннях. Гігієна природного та штучного освітлення. Гігієнічне значення сонячної радіації, клімату та погоди. Ґрунт та здоров'я. Санітарна очистка населених місць.

Тема 2. Місце та значення гігієни в системі медичних наук і практичної діяльності лікаря-стоматолога. Методи гігієнічних досліджень.

Тема 3. Гігієнічна оцінка променистої енергії. Методика використання ультрафіолетового випромінювання з метою профілактики захворювань і санації повітряного середовища.

Тема 4. Гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення приміщень.

Тема 5. Мікроклімат та його гігієнічне значення. Методика визначення і гігієнічної оцінки температурно-вологісного режиму приміщень та напрямку і швидкості руху повітря. Методика гігієнічної оцінки повітряного середовища та ефективності вентиляції приміщень. Гігієнічна оцінка комплексного впливу мікроклімату на теплообмін людини.

Тема 6. Методика гігієнічної оцінки впливу клімато-погодних умов на здоров'я людини. Гігієнічна оцінка санітарного стану ґрунту. Методика вивчення впливу денатурованого навколишнього середовища на стан здоров'я населення.

Тема 7. Харчування та здоров'я населення. Наукові основи раціонального харчування. Гігієнічні основи профілактики аліментарних захворювань та харчових отруєнь. Методика оцінки засобів по догляду за ротовою порожниною.

Тема 8. Вивчення адекватності та збалансованості харчування. Методика розрахунку енерговитрат людини та її потреб в нутрієнтах. Норми фізіологічних потреб в основних харчових речовинах та енергії. Методика оцінки харчового статусу та вітамінної забезпеченості організму людини.

Тема 9. Фізіолого-гігієнічне значення основних нутрієнтів харчового раціону. Гігієнічна оцінка ступеня якості та методика санітарної експертизи харчових продуктів.

Тема 10. Теоретичні аспекти та методика профілактики аліментарних та аліментарно-зумовлених захворювань. Методика розслідування випадків харчових отруєнь.

Змістовий модуль 2. Гігієнічні основи водопостачання. Гігієна і фізіологія праці. Гігієнічні основи діяльності лікувально-профілактичних закладів. Радіаційна гігієна.

Тема 11. Вода та здоров'я. Гігієнічне значення води. Гігієнічні основи водопостачання. Методи покращання якості питної води. Гігієна населених місць.

Тема 12. Гігієнічна оцінка водопостачання та питної води. Читання лабораторних аналізів води.

Тема 13. Методи покращання якості питної води. Методика визначення вмісту фтору в питній воді. Ендемічний флюороз і карієс як гігієнічна проблема та їх профілактика.

Тема 14. Праця і здоров'я. Гігієна і фізіологія праці. Гігієнічна характеристика фізичних, хімічних та біологічних факторів виробничого середовища. Гігієна лікувально-профілактичних закладів, в тому числі стоматологічного профілю. Гігієна і охорона праці лікаря-стоматолога. Радіаційна гігієна.

Тема 15. Гігієнічна оцінка впливу шуму та вібрації.

Тема 16. Гігієнічна оцінка впливу токсичних хімічних речовин. Методика розслідування випадків професійних захворювань та отруєнь.

Тема 17. Гігієна лікувально-профілактичних закладів стоматологічного профілю. Гігієнічна оцінка умов перебування хворих та праці медичного персоналу в стоматологічній поліклініці.

Тема 18. Методика контролю протирадіаційного захисту персоналу та радіаційної безпеки пацієнтів при застосуванні радіонуклідів та інших джерел іонізуючих випромінювань в лікувальних закладах, зокрема в рентгенологічному відділенні (кабінеті) стоматологічної поліклініки. Розрахункові методи оцінки радіаційної безпеки та параметрів захисту населення від зовнішнього опромінення.

Змістовий модуль 3. Гігієнічні основи здорового способу життя та розвитку дітей і підлітків. Військова гігієна.

Тема 19. Проблеми медицини та громадське здоров'я. Гігієна як наука. Основні закони гігієни. Методи гігієнічних досліджень. Вчення про здоров'я дітей. Гігієна дітей і підлітків. Стан здоров'я школярів та фактори, що його формують. Гігієнічні основи організації навчальної та позанавчальної діяльності учнів різного віку. Актуальні питання особистої гігієни. Сучасні проблеми психогігієни.

Тема 20. Гігієнічна оцінка навчально-виховного процесу в школі та дитячих меблів.

Тема 21. Методи оцінки стану здоров'я та фізичного розвитку дітей і підлітків.

Тема 22. Гігієнічні основи здорового способу життя. Психогігієна та особиста гігієна. Методика гігієнічної оцінки засобів догляду за ротовою порожниною.

Тема 23. Організація та проведення санітарного нагляду за польовим розміщенням військових і цивільних формувань при надзвичайних ситуаціях та під час війни. Організація та проведення санітарного нагляду за умовам праці військовослужбовців, ліквідаторів наслідків бойових дій та надзвичайних ситуацій.

Тема 24. Організація і проведення санітарного нагляду за водопостачанням та безпечністю харчування військових і цивільних формувань при надзвичайних ситуаціях та під час війни.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

1. Гігієнічна оцінка природного та штучного освітлення.
2. Гігієнічна оцінка променистої енергії.
3. Гігієнічна оцінка мікроклімату в приміщенні.
4. Гігієнічна оцінка якості повітря та ефективності вентиляції.
5. Узагальнена методика оцінки якості повітря та ефективності вентиляції.
6. Санітарна експертиза якості питної води.
7. Гігієнічна оцінка клімату та погоди.

8. Гігієнічна оцінка ґрунту.
9. Загальні принципи методики вивчення впливу денатурованого природного середовища на здоров'я населення.
10. Основні принципи проведення санітарної експертизи харчових продуктів.
11. Санітарна експертиза молока і молочних продуктів.
12. Санітарна експертиза м'яса та м'ясних продуктів.
13. Санітарна експертиза борошна та борошняних виробів.
14. Санітарна експертиза риби та рибних продуктів.
15. Санітарна експертиза консервів.
16. Гігієнічна оцінка адекватності та збалансованості харчування.
17. Санітарна експертиза проектів будівництва лікувально-профілактичних закладів.
18. Гігієнічна оцінка систем лікарняного будівництва, земельної ділянки, основних відділень та приміщень лікарні.
19. Гігієнічна оцінка умов перебування хворих та праці медичного персоналу в лікувально-профілактичних закладах.
20. Гігієнічна оцінка лікарняного та побутового одягу.
21. Методика гігієнічної оцінки засобів догляду за ротовою порожниною.
22. Принципи вибору методики радіаційного контролю.
23. Оцінка радіаційного фону місцевості та об'єкта.
24. Методика визначення необхідного протирадіаційного захисту.
25. Гігієнічна оцінка протирадіаційного захисту в радіологічному відділенні лікарні.
26. Гігієнічна оцінка важкості та напруженості праці.
27. Гігієнічна оцінка умов праці на промисловому підприємстві.
28. Методика розслідування випадків професійних отруєнь та професійних захворювань.
29. Гігієнічна оцінка шумо-вібраційної обстановки у виробничому приміщенні.
30. Методика вивчення вмісту пилу та хімічних речовин у повітрі виробничих приміщень.
31. Оцінка функціональної готовності дітей і підлітків до вступу в школу.
32. Гігієнічна оцінка навчально-виховної роботи в школі.
33. Гігієнічна оцінка фізичного розвитку дітей і підлітків.
34. Гігієнічна оцінка рухової активності дітей і підлітків.
35. Гігієнічна оцінка організації позашкільної діяльності та вільного часу учнів.
36. Методика дослідження особливостей формування та розвитку соціально- і професійно-значущих психофізіологічних функцій.
37. Психогігієнічні основи проведення професійної орієнтації та професійного відбору.
38. Методика санітарно-гігієнічного контролю за водопостачанням та харчуванням у польових і екстремальних умовах.
39. Методика санітарної експертизи води та продовольства.
40. Методика санітарно-гігієнічного контролю за забезпеченістю організму військовослужбовців вітамінами.

На практичних заняттях студенти разом з викладачем розбирають теоретичні питання, оформлюють протоколи проведених лабораторних робіт в робочих зошитах, розв'язують клінічно-орієнтовані ситуаційні задачі та тестові завдання, формулюють висновки до опрацьованої теми.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та проміжних контролів, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, схем, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра загальної гігієни та екології/ Студенту/ Очна форма навчання/ Стоматологія / 2 курс/ Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, розв'язання ситуативних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів (оформлення протоколу в робочому зошиті)
Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Методи: усне опитування, розв'язання ситуативних задач, контроль практичних навичок (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуативні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>).

Поточний контроль	За п'ятибальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За п'ятибальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Оцінювання дисципліни:	Середне-арифметичне традиційних оцінок, отриманих за практичні заняття. Отримане значення середньої традиційної оцінки переводять у бали згідно шкали перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
180-200	A	Зараховано
170-179,99	B	
160-169,99	C	
141-159,99	D	
122-140,99	E	
0-121,99	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки поводження з хімічними реактивами, технічними та електричними приладами проводиться на першому практичному занятті викладачем. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Після оголошення сигналу **«ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»** здобувачі освіти організовано із викладачем повинні прослідкувати з навчальних приміщень до укриття. Викладач залишає аудиторію останнім, перевіряє приміщення на відсутність у ньому здобувачів освіти та працівників, після чого прямує до укриття. Усередині захисної споруди здобувачі освіти повинні швидко та спокійно зайняти місця і дотримуватись правил поведінки в укритті. Під час перебування у захисній споруді викладачі здійснюють необхідну підтримку, вживають заходи для комфортного та спокійного перебування в укритті. Після завершення небезпеки та оголошення про відбій тривоги, викладачі слідкують за тим, щоб усі здобувачі освіти покинули укриття і продовжили навчання в аудиторіях.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття. Студент, який запізнився більше, ніж на 15 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

Студент повинен бути теоретично підготовленим згідно теми, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, виконана позааудиторна робота.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат. Студенти, які не мають халату, не допускаються до заняття.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх одногрупників та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Лекції у відеоформаті викладені на сайті: Кафедра гігієни та екології/Студенту/Очна форма навчання/Стоматологія/2 курс/Гігієна та екологія/Презентації лекцій/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра гігієни та екології. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки в якості калькулятора для здійснення прорахунків під час розв'язання ситуаційних задач.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів (списування, усна підказка одногрупнику під час оцінювання його знань, користування мобільним телефоном під час оцінювання знань тощо) студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має надати заповнений протокол робочого зошиту з відповідної теми та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 6 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології / Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> загальної гігієни та екології / Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології/ Студенту).

Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології / Студенту).

3. Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології / Студенту).

Силабус з дисципліни «Гігієна та екологія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології (протокол № 1, від «30 » серпня 2023 року)

Відповідальний за курс

асистент Тетяна ТИСЕВИЧ

Завідувач кафедри

д.мед.н., проф. ЗВО Ігор СЕРГЕТА